

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Ústecký inspektorát – oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola a mateřská škola Ústí nad Labem

Adresa: Nová 1432/5, Ústí nad Labem

Identifikátor školy: 600 085 716

Termín konání orientační inspekce: 5. – 9. května 2003

Čj.	064 70/03-5194
Signatura	of6zw127

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Ústí nad Labem, Nová 1432/5 byla zřízena Městem Ústí nad Labem od 1. 1. 1995 jako příspěvková organizace na dobu neurčitou. Zřizovací listina byla schválena Radou města Ústí nad Labem usnesením č. 279/94 ze dne 13. 10. 1994. Pavilonová škola v části Ústí nad Labem – Střekov v sídlišti Kamenný Vrch (Nová 1432/5) je v provozu od 1. 9. 1981.

Nový název - Základní škola a mateřská škola Ústí nad Labem, Nová 1432/5 - vznikl sloučením dvou škol, a to Základní školy Ústí nad Labem, Svatojakubská 94 a Základní školy Ústí nad Labem, Nová 1432/5. Ke sloučení obou organizací došlo k 1. 9. 2000 na základě usnesení Rady města Ústí nad Labem č. 412/99. Součástí sloučené organizace jsou tato odloučená pracoviště : Základní škola Ústí nad Labem, Svatojakubská 94, Mateřská škola, Svatojakubská 94, Ústí nad Labem, školní družina, Svatojakubská 94, Ústí nad Labem a školní jídelna, Svatojakubská 52, Ústí nad Labem. Právní akt sloučení obou organizací je zaznamenán v Dodatku ke zřizovací listině, který je datován dnem 3. 8. 2000.

Školský úřad Ústí nad Labem svým Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení (č.j. 395/00/ZŠ ze dne 28. 6. 2000) provedl opravu zřejmé chyby v zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení a stanovil pro jednotlivá odloučená pracoviště školy následující kapacitu : Základní škola (660 žáků), Mateřská škola (22 dětí), školní družina (150 dětí), školní jídelna (500 jídel).

Ve školním roce 2002/2003 školu navštěvuje 388 žáků, kteří jsou rozděleni do devatenácti tříd. V odloučeném pracovišti Svádov (Svatojakubská 94) je jedna třída 1. a 4. ročníku a jedna třída 2. a 3. ročníku. V tomto školním roce pracuje ve škole celkem 49 zaměstnanců, z toho 28 pedagogických pracovníků včetně ředitele, jeho zástupce a čtyř vychovatelek a 17 správních zaměstnanců (hospodářka, školník, údržbář, uklízečky, kuchařky).

Školní areál na Kamenném Vrchu má plochu cca 3 hektary a je v něm umístěn vytápěný skleník o rozměrech 15 x 15 m, záhony pro výuku pěstitelských prací, škvárové hřiště s antukovou dráhou o celkové délce 250 m, doskočiště pro skok daleký, dva kurty na tenis, kurt na odbíjenou a hřiště na házenou. Sportovní areál je sice ve špatném stavu, ale pro nedostatek finančních prostředků je jeho rekonstrukce v současné době prakticky nemožná.

V mimoškolní činnosti se žáci mohou zapojit do různých kroužků např. sportovních (odbíjená, košíková, florbal, šachy) nebo pěti kroužků výpočetní techniky. Pro výuku i mimoškolní činnost slouží také dvě tělocvičny o rozměrech 24 x 14 m a 18 x 14 m.

Škola je vybavena počítačovou učebnou s 10 + 1 počítači. V rámci projektu INDOŠ dále 15 + 1 počítači typu Pentium, které jsou zapojeny do sítě včetně internetu.

V budově školy na Kamenném Vrchu má svou pobočku ZUŠ Ústí nad Labem – Neštětice (obory hudební a výtvarný) a soukromá ZUŠ Výtvarné studio (obor výtvarný).

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení :

a/ personálních podmínek vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

b/ materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech

- vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- c/ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve vybraných předmětech na 1. stupni ZŠ, ve skupině společenskovedních předmětů, skupině přírodovědných předmětů a v hudební výchově
- d/ realizace výchovně vzdělávací činnosti v mateřské škole

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Provoz mateřské školy zajišťují v době od 7.45 hod. do 16.00 hod. dvě pedagogické pracovnice (učitelka s plnou kvalifikací a s plným úvazkem přímé práce u dětí a dále učitelka s kvalifikací vychovatelky bez odborné způsobilosti s úvazkem 19,5 hodin týdně). Obě učitelky střídavě zajišťují ranní i odpolední činnosti školy. Nekvalifikovaná učitelka působí na mateřské škole druhým rokem, problematiku předškolního vzdělávání konzultuje s kolegyní, forma jejího uvedení do praxe nemá cílený systém. Provoz mateřské školy v době od 6.00 do 7.45 hod. je zajišťován vychovatelkou školní družiny. Odpovědnost za bezpečnost dětí je v této době přenesena na pedagoga, který není zaměstnancem mateřské školy (chybí soulad s právním předpisem). Praktikovaná organizace provozu omezuje dopolední časový prostor (absence 1,45 hod.) pro naplňování programového zaměření mateřské školy (průběh provozovaných spontánních a řízených činností), nesplňuje potřebu požadovaného odborného vedení dětí předškolního věku.

Řediteli školy je problematika předškolního zařízení značně vzdálena a toto se odráží především v absenci odborného metodického vedení. V mateřské škole se nehospituje. Organizace fungování právního subjektu vzhledem ke vzdálenosti objektů není příliš funkční, ředitel nedelegoval kompetence, povinnosti na příslušné pracovnice (v tomto případě např. na učitelku mateřské školy), ani nejmenoval zástupkyni. Vedení zaměstnanců odloučeného pracoviště je při jeho občasných návštěvách zaměřeno na zajištění organizace provozu. Učitelky předškolního zařízení se neúčastní společných pedagogických porad, samy je v rámci mateřské školy nerealizují. Vzájemné vztahy vedení školy se zaměstnanci předškolního zařízení jsou vstřícné.

Pedagogická knihovna vytváří nově publikovanou literaturou a odborným časopisem podmínky pro sebevzdělávání učitelek, které mají možnost účastnit se i vzdělávacích akcí organizovaných v rámci okresu (v letošním školním roce 2 semináře).

Pravidla chodu předškolního zařízení jsou jasně stanovena vnitřním řádem a organizačně provozním řádem mateřské školy. Režim dne stanovuje orientační rozvržení činností.

Vnější informační systém v mateřské škole využívá osobního kontaktu s rodiči, nástěnek, výstavek prací dětí. Jeho součástí nejsou informativní schůzky s rodiči. Vnitřní informační systém je díky vzdálenosti problematický (telefonní spojení, občasný osobní kontakt).

Personální zajištění výuky na 1. stupni je vynikající. Z 11 kmenových učitelek je 10 odborně i pedagogicky způsobilých, jediná nekvalifikovaná má s výukou na 1. stupni dlouholetou zkušenost.

Na 1. stupni byla zřízena dvě metodická sdružení (1. – 3. ročník; 4. – 5 ročník). Pravidelně se opakující zápisy svědčí o určité formálnosti v jejich práci.

Výuku matematiky a fyziky zajišťují ve škole čtyři učitelé a všichni mají pro tyto předměty odbornou i pedagogickou způsobilost. Všichni mají rovněž dlouholeté pedagogické zkušenosti ve svém oboru. Sledované společenskovední předměty vyučují učitelé s příslušnou aprobační a s delší praxí v oboru, jeden učitel v současné době dokončuje vysokoškolské vzdělání (Čj a Aj)

na UJEP v Ústí nad Labem. Zástupce ředitele školy působí též jako koordinátor ICT (pro výpočetní techniku). Škola je certifikovaným školícím střediskem projektu Internet do škol.

Pedagogický sbor je po personální stránce stabilizovaný, pedagogové jsou cílevědomě vedeni k samostatnosti.

Učitelé se snaží vycházet vstříc žákům se specifickými potřebami. Několik učitelek má osvědčení pro práci s žáky se specifickými poruchami učení, ve 3. třídě je úspěšně integrován tělesně postižený žák (svalová dystrofie). Celkově je na škole 36 integrovaných zdravotně postižených žáků.

Vedení školy podporuje akce dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a využívá k tomu především nabídky Pedagogického centra v Ústí nad Labem. Učitelé se mohou akcí zúčastňovat, jejich účast však není systematicky sledována. Pro nákup knih pro školní i učitelskou knihovnu je pravidelně vyčleněna určitá část finančních prostředků.

Péče o začínající a méně zkušené učitele je svěřena plně kvalifikovaným a zkušeným kolegům, u nichž mohou mladí učitelé také hospitovat a získávat tak cenné zkušenosti.

Na 1. stupni byly vytvořeny dva metodické orgány (viz výše), na 2. stupni je celkem osm předmětových komisí.

Rada školy ani žakovská samospráva na škole ustaveny nejsou.

Informace získané vlastní kontrolní činností chápe vedení školy jako okamžitou zpětnou vazbu. Počet hospitací vedení školy je však nízký a nebylo doloženo ani projednání závěrů s vyučujícími. V průběhu inspekce byla v jednotlivých kontrolovaných oblastech zjištěna rozdílná důslednost v aplikaci kontrolních mechanismů.

Vnitřní informační systém je zajišťován pravidelnými pedagogickými radami, informační nástěnkou a denním neformálním stykem. Zaměstnanci školy mají přístup k potřebným informacím, citlivé údaje jsou zabezpečeny před zneužitím. Informovanost žáků je zajištěna prostřednictvím třídních učitelů a formou aktualizovaných nástěnek na chodbách školy. Rodiče a zákonní zástupci žáků jsou na třídních schůzkách podrobně informováni o veškerém dění ve škole včetně prospěchu a chování svých dětí.

Organizační řád školy postihuje organizační strukturu školy, organizaci provozu a činnosti administrativního a správního charakteru. Jsou zde též vymezeny povinnosti, odpovědnost a pravomoci pracovníků školy.

Ve školním řádu – části určené žákům – převažují pokyny a příkazy, jak se má žák ve škole chovat. V minimální míře jsou zde obsažena práva dětí, o Úmluvě o právech dítěte zde není zmínka. Část věnovaná učitelům stanovuje některá pravidla jejich chování, která jsou ovšem obsažena i v jiných právních předpisech (např. v pracovním řádu). Pro třídní učitele stanoví školní řád formou výčtu jejich další povinnosti.

Na veřejnosti se škola prezentuje především v rámci města. Spolu s dalšími organizacemi připravuje řadu akcí, na nichž se podílejí učitelé se svými žáky.

Mezi hlavní záměry, se kterými přistupoval k tvorbě koncepce školy, řadí ředitel školy především vytvoření optimálních podmínek pro výchovu a vzdělávání žáků, stabilizaci pedagogického sboru a zlepšování pracovního prostředí školy pro žáky i učitele. Koncepční záměry školy jsou v souladu s požadavky zřizovatele a jsou akceptovány pedagogickými pracovníky i rodičovskou veřejností. Chybí však jejich podrobné rozpracování na konkrétní podmínky školy.

Personální podmínky umožňují realizovat zvolený vzdělávací program.

Personální podmínky jsou ve sledovaných oblastech hodnoceny jako průměrné.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výuka probíhá v čistých a světlých učebnách, jejichž vybavení a výzdoba jsou tematicky zaměřeny. V dopoledních hodinách je žákům k dispozici dobře zásobená kantýna, navíc mají žáci k dispozici nápojový automat.

Třída mateřské školy je dělena na část pro činnosti u stolečků a část pro volný pohyb. Její prostorové možnosti jsou s ohledem na počet zapsaných dětí omezeny. Volný prostor třídy zároveň slouží i jako ložnice (rozkládání lehátek na počet přítomných dětí, 22 lehátek rozmístit do tohoto prostoru by bylo velmi obtížné). Učitelky využívají k organizaci řízených pohybových aktivit tělocvičnu základní školy. Sociální zázemí je vybaveno 3 umyvadly a 2 mísami WC. Množství tohoto vybavení neodpovídá počtu zapsaných dětí (na jedno umyvadlo a jedno WC 5 dětí viz vyhláška o obecných technických požadavcích na výstavbu). Jídlna mateřské školy kde děti denně svačí, je rovněž prostorově značně omezena. Dětem nevytváří dostatek místa pro stolování (tři děti sedící na jedné straně dětského stolu). Oběd je realizován v budově školní jídelny, v sousedství základní školy. Děti tedy denně za jakéhokoliv počasí na oběd docházejí. K jejich stolování jsou vymezeny dva dětské stoly t. j. pro 12 dětí, nadbytečné děti stolují u velkých stolů, které nejsou přiměřeny jejich věku (zdravotní požadavky). Hygiena dětí je v této budově zajištěna jedním umyvadlem (ve dnech, kdy jdou děti na oběd rovnou z vycházky, toto vybavení nevyhovuje). Z hlediska psychohygieny je organizace stravování pro děti předškolního věku značně náročná.

V prostorách mateřské školy je udržován pořádek a čistota, jsou vytvářeny podmínky pro plnění pitného režimu, učitelky respektují individuální potřebu poledního odpočinku a realizují pravidelný pobyt venku. Prostředí třídy je podnětné, přiměřeno věku dětí a na velmi dobré estetické úrovni (podíl učitelek i dětí).

Vnitřní vybavení třídy je přiměřené věku dětí, je průběžně udržováno, je funkční a splňuje hlediska bezpečnosti. Interiér třídy vhodně doplňují i hrací koutky a koutek živé přírody.

Hračky, učební pomůcky i zaměstnávací materiály vytváří podmínky pro realizaci třídního vzdělávacího programu. Ředitel školy věnuje obnově a doplňování tohoto vybavení průběžně pozornost. K požadavkům učitelek je vstřícný. Materiální vybavení mateřské školy je dětmi i učitelkami efektivně využíváno.

Výuka na prvním stupni se uskutečňuje v kmenových učebnách, které jsou zařízeny novým školním nábytkem a v dostatečně míře úložnými prostory, okna všech tříd jsou proti přímému slunečnímu světlu vybavena žaluziemi. Třídy nejsou nijak prostorné a neposkytují mnoho možností pro volnou výuku a uskutečňování pohybových nebo relaxačních činností mimo lavice. Ve třídách jsou v různé míře umístěny pomůcky, příznivý dojem umocňují květiny na oknech, výtvarné a rukodělné práce žáků.

Materiální základna je dostačující, oproti poslední inspekci přibyly některé tabelární pomůcky pro český jazyk, metodické materiály, pomůcky pro práci se žáky s vývojovou poruchou učení, videokazeta pro vlastivědu, nové sady knih pro mimočítankovou četbu. Nově mohou učitelky využívat ve své práci programové vybavení učebny výpočetní techniky. Kromě učebnic (jedná se zpravidla o ucelené učebnicové řady) mají žáci mnohde k dispozici pracovní sešity, využívají se i různé procvičovací materiály. Mnohé pomůcky, především pro český jazyk a matematiku, si učitelky vyrábějí samy nebo je kopírují. K dispozici je i potřebná audiovizuální technika. Nově byly dokoupeny učebnice hudební výchovy. Nedostatečné zůstává vybavení různými encyklopediemi a jazykovými příručkami..

Dobré prostorové podmínky pro svou práci mají učitelky na odloučeném pracovišti ve Svatojakubské 94. Prostorné třídy jsou zde vybaveny starším udržovaným nábytkem, vzadu jsou položeny koberce. Velmi dobré je i materiální vybavení různými pomůckami i audiovizuální technikou, nedávno byl v každé učebně instalován počítač, který budou mít žáci po zapojení do sítě k dispozici včetně internetu.

Na obou pracovištích mají žáci možnost využívat okolí školy k pobytu venku, pro doplnění pitného režimu slouží automaty i dodávky mléka.

Učebnice používané pro přírodovědné i společenskovední předměty mají schvalovací doložku. Výuka matematiky probíhá v kmenových třídách, pro fyziku je ve škole odborná učebna fyziky. Vybavení učebními pomůckami je na běžné úrovni, množství i složení umožňuje organizovat potřebná základní laboratorní cvičení z fyziky. Pro společenskovední předměty má škola dostatek učebních pomůcek, nechybí ani didaktické programy pro práci s počítačem.

Prostorové podmínky i materiální vybavení školy umožňují realizaci zvoleného vzdělávacího programu.

Prostorové a technické podmínky v mateřské škole a v přírodovědných předmětech druhého stupně jsou hodnoceny jako průměrné, materiální podmínky ve sledovaných předmětech na 1. stupni, v mateřské škole a v předmětech společenskovedních jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE

Realizace vzdělávacího programu

Učitelky mateřské školy experimentují s „Rámcovým programem předškolního vzdělávání“, který zatím není pro mateřské školy závaznou normou. Stanovené cíle třídního vzdělávacího programu respektují podmínky školy a jsou v souladu s obecnými cíli předškolního vzdělávání.

Povinná a třídní dokumentace MŠ je vedena pravidelně a přehledně.

Výuka ve sledovaných předmětech na 1. stupni probíhala v souladu s učebními plány a osnovami vzdělávacího programu. Ze zápisů v třídních knihách tohoto a předchozího školního roku vyplývá, že se ve čtvrtém ročníku nad rámec osnov probíralo učivo o slovesném způsobu (správně v osnovách zařazené do pátého ročníku) a v pátém ročníku učivo o číslovkách a jejich skloňování (zařazené do šestého ročníku). Naopak menší pozornost byla ve vlastivědě věnována kapitole osnov „Místo, v němž žijeme“. Kontrolu plnění osnov ve specifické složce českého jazyka – čtení a literární výchova - ztěžují v několika třídách málo vypovídající zápisy učiva v třídních knihách, psaní se ve čtvrtých a v jednom pátém ročníku nezapisovalo vůbec.

K častějším nedostatkům v kontrolovaných výkazech a třídních knihách patří bělení a přelepování, občas chybí údaj o provedené změně nebo datum změny a v některých třídních knihách 1. stupně chybějí zápisy o pořadí hodiny absence žáka (pokud žák chyběl jen v některých hodinách).

Kontrola pedagogické činnosti není prováděna systematicky. Chybí stanovení cílů, které by korespondovaly s programovým zaměřením školy.

Ze zápisů z pedagogických rad není zřejmé, zda se pedagogické rady zabývají analýzou úrovně výchovně vzdělávacího procesu nebo dalšími pedagogickými otázkami, protože zápisy neobsahují konkrétní vyhodnocení kontrolní činnosti.

Počty hodin sledovaných předmětů v jednotlivých ročnících druhého stupně vycházejí ze schválených učebních dokumentů vzdělávacího programu Základní škola. Stejně tak i náplň probíraného učiva osnovy respektuje, nebyly provedeny žádné velké úpravy ani přesuny učebních celků. Učitelé mají učivo rozpracováno do časově tematických plánů. Kontrolou třídních knih za tento i minulý školní rok bylo zjištěno, že plány jsou plněny.

Vzdělávací program je v souladu se zařazením do sítě škol.

Výuka je v souladu s učebním plánem zvoleného vzdělávacího programu.

Povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Systém kontroly, analýza výsledků a přijímaná opatření nejsou systematické a důsledné, a tím se výrazně snižuje jejich účinnost.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve vybraných předmětech 1. stupně

Kvalita vzdělávání a výchovy žáků byla hodnocena na základě hospitací provedených u všech přítomných třídních učitelů (z 11 učitelek bylo v době inspekce přítomno 9) prvního stupně. Hospitovány byly předměty český jazyk (dále Čj), matematika (dále M), vlastivěda (dále VI) a prvouka (dále Prv).

Ve výuce postupují vyučující podle tematických plánů, které jsou až na drobné výjimky zpracované v souladu s osnovami. Kvalitně jsou tyto plány zpracovány i pro specifickou složku českého jazyka – čtení a literární výchovu. Příprava na jednotlivé hodiny byla ovlivněna pedagogickou osobností, pedagogickou zkušeností, ale i osobním přístupem jednotlivých učitelů. Hodiny byly promyšleny především z hlediska obsahu a cíle, méně už z hlediska potřeb a schopností jednotlivých žáků. Součástí byla zpravidla příprava tabule a použitých pomůcek.

Hospitované hodiny byly většinou dobře zvládnuty organizačně (ve spojených ročnících byl vyvážený poměr přímé a nepřímé práce), pokyny vyučujících byly jasné a srozumitelné. Zvolené metodické postupy byly správné, věcné nepřesnosti se vyskytly v interpretaci učiva vlastivědy a českého jazyka v jednom z pátých ročníků. Všechny hodiny měly klasickou stavbu s využitím hromadných forem práce. Ta byla efektivní tam, kde vyučující střídaly metody a formy práce a umožňovaly žákům aspoň zčásti se aktivně podílet na výuce (M a Čj ve spojených ročnících, Čj druhý a čtvrtý ročník, M druhý ročník). Méně přínosná pro žáky byla práce jedinců u tabule nebo s učebnicí bez aktivnějšího zapojení ostatních žáků, či „opakovací“ hodina prvouky, kde žáci větší část strávili neúčelným soutěžením a psaním testu. V těchto hodinách postupně klesala aktivita žáků i jejich zájem o probírané učivo. Obecně bylo málo pozornosti věnováno rozvoji klíčových kompetencí žáků, jako je kooperace, organizování a plánování vlastní činnosti, práce s informacemi, a to i v hodinách vlastivědy, kde žáci neměli ani možnost funkčně pracovat s učebnicí a také zápis do sešitů probíhal formou pasivního opisování z tabule. Ve všech hodinách měl dominantní roli vyučující. Nedotažené zůstaly většinou závěry hodin, zpravidla nezbyl čas na shrnutí, utřídění nových poznatků, zhodnocení práce žáků a s jedinou výjimkou (M ve druhém ročníku) absentovalo i vzájemné žákovské hodnocení a sebehodnocení. K pozitivům patřil důraz kladený v jazykovém vyučování na aplikaci osvojovaných pravidel, v matematice pak snaha o rozvíjení logického myšlení žáků. Rozdílná je míra pozornosti věnovaná grafické úpravě v sešitech a v českém jazyce vedení žáků k práci s vlastní chybou. Vyučující jsou informováni o žácích s vývojovou poruchou učení (dále SPU), v samotné výuce se výrazný individuální přístup k těmto žákům neprojevil. Výuka probíhala většinou v lavicích, jen výjimečně využívaly učitelky zbývající prostor třídy. Někde to ani velikost třídy neumožňuje. Chyběly různé formy relaxace, psychohygienu

zajišťovalo hlavně střídání činností nebo tempa, někde znamenalo odlehčení zařazení zábavného úkolu, rébusu nebo doplňování křížovky. Pokud vyučující na únavu žáků nereagovaly (při déletrvajících a málo podnětné práci), docházelo ve třídě i k projevům drobné nekázně. Vesměs malou pozornost věnovaly učitelky dodržování psychohygieny psaní.

Kromě sdělení cíle hodiny využívaly učitelky poměrně málo prostředků k probuzení a udržení zájmu žáků o výuku. Výjimečně našly uplatnění mezipředmětové vztahy (Čj ve čtvrtém ročníku), zdůraznění významu probíraného učiva pro život (Čj druhý ročník) nebo dosavadní zkušenosti žáků. Zatímco v českém jazyce bylo úvodní opakování zpravidla orientováno na širší okruh mluvnického učiva, v hodinách vlastivědy byly v rámci ústního opakování otázky zaměřeny jen na úzký okruh probrané látky. V průběhu hodin českého jazyka a matematiky poskytovaly učitelky žákům zpětnou vazbu, průběžně jejich výkony hodnotily (zpravidla slovně). Při samostatné práci se žákům většinou dostávalo pomoci, někde však přes evidentní nepochopení úkolu individuální přístup scházel. Poměrně časté zařazování soutěží, zaměřených hlavně na rychlost a pohotovost, znemožňovalo uplatnění méně pohotových nebo zaostávajících žáků (což může v důsledku přispívat k vytváření stresu). Hodnocení žáků bylo vesměs zaměřeno pozitivně, stalo se ovšem, že žáci byli za nepochopení nebo nevědomost káráni. I když v samotné výuce byli žáci hodnoceni známkou jen výjimečně, v žákovských knížkách a v sešitech mají z uvedených předmětů známek dostatek. Možnost širšího slovního hodnocení pro žáky se SPU v tomto roce škola nevyužívá.

Komunikace v hodinách byla vždy vedena mezi učitelem a žáky, nikdy ne mezi žáky navzájem. Učitelky se často spokojily s jednoslovnou odpovědí žáka. Příležitost k souvislému projevu dostali žáci ve vlastivědě a při výuce českého jazyka ve spojených ročnících a ve druhém ročníku v českém jazyce při vysvětlování neznámých pojmů. Na závadu bylo u některých učitelů používání nespisovných výrazů.

Zatímco ve většině tříd jsou umístěny různé pomůcky (mluvnické tabule, přehledy učiva, obrazový materiál, mapy), zcela zde scházejí různé encyklopedie a jazykové příručky. Bylo vidět, že žáci nejsou ve své práci vedeni k jejich pravidelnému používání. Materiální podpora výuky byla v jednotlivých hodinách rozdílná. Učitelky většinou využívaly učebnici, tabuli, různé kartičky, v českém jazyce kartotéku slov a mluvnické tabule, v matematice kopírované materiály, práci žáků zefektivňuje využívání pracovních sešitů. V hodině vlastivědy ve čtvrtém ročníku byl funkčně využit obrazový materiál, v pátém ročníku neměli žáci k dispozici žádnou názornou pomůcku

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech 1. stupně jsou hodnoceny jako průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině společenskovedních předmětů (český jazyk a dějepis)

Bezprostřední příprava učitelů na výuku vychází z časových a tematických plánů zpracovaných na základě osnov. Škola je vybavena dostatečným množstvím učebních pomůcek, ve sledovaných hodinách však názornost nebyla běžným jevem. Vynikajícím způsobem je vybavena odborná pracovna pro výuku společenskovedních předmětů, zvláště dějepisu. Menší pedagogická zkušenost dosud nekvalifikovaného učitele občas poznamenala úroveň efektivního využití vyučovací jednotky.

Všechny sledované hodiny byly zahajovány informací o probíraném tématu. V některých hodinách tak byla hned v úvodu navozena příjemná pracovní atmosféra. Problematický účinek

měla negativní motivace (6. třída). Z náhodné kontroly žákovských knížek vyplývá, že dosažená úroveň vědomostí a dovedností žáků je hodnocena ve všech předmětech i složkách předmětu (český jazyk) rovnoměrně v průběhu celého školního roku.

Organizace vyučování byla většinou promyšlená. Klasické stavbě hodiny odpovídaly i použité formy a metody práce. Kooperativní techniky učení sice nebyly výrazně uplatňovány, převládalo frontální vyučování s převahou činnosti učitele, práce v převážné většině hodin byla přesto efektivní. V několika hodinách dějepisu a češtiny bylo obtížné téma týkající se mezilidských vztahů zvládnuto jak organizačně, tak didakticky a komunikačně.

Kromě učebnic užívali žáci pracovní sešity, atlasy, encyklopedie, při opakování a výkladu nového učiva byly k dispozici historické mapy. Pozitivním způsobem byly též v učivu využity některé regionální prvky a mezipředmětové vztahy. Výklad nového učiva pomocí induktivní metody navazoval na zopakovanou látku, učitelka se dotkla i širších souvislostí ve vývoji společnosti. V těchto hodinách převažovaly dialogické metody (9. třída), žáci řešili přiměřené úkoly s využíváním poznatků, které získali v jiných předmětech.

Hodnocení respektive vzájemné hodnocení žáků spojené s klasifikací v závěru hodiny bylo užito převážně v hodinách dějepisu.

Žákovská výzdoba a celková vnitřní upravenost tříd vytvářely velmi příjemné pracovní prostředí. Učitelé dbali na správné osvětlení a větrání tříd, relaxační prvky v hodinách však zařazeny nebyly.

Jazykový projev učitelů a jejich komunikační schopnosti byly na velmi dobré úrovni a žáci měli před sebou dobrý vzor pro následování. Pravidla chování a jednání měla patřičnou úroveň, kvalita vzájemných vztahů mezi učiteli a žáky byla velmi dobrá.

učitelky

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou v českém jazyce hodnoceny jako velmi dobré, v dějepise jako vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v hudební výchově

Hudební výchově na druhém stupni vyučují dvě učitelky, přičemž obě mají pouze pedagogickou způsobilost dle příslušné vyhlášky. Obě však mají k hudbě pěkný vztah a ovládají základy hry na nástroj.

Vyučující mají zpracovány časově tematické plány. Zápisy v třídních knihách svědčí o tom, že probíraná látka je s plány v souladu.

Zvolené vyučovací metody nevybočovaly z průměru. Pěvecké činnosti nebyly vhodně využity pro rozvoj správných pěveckých návyků, instrumentální, poslechové či hudebně pohybové činnosti nebyly využity téměř vůbec. Zazněl i názor, že hudební teorie je zbytečná a stačí jen zpívat. Způsob vedení hodiny měl v některých aspektech spíše charakter amatérismu, byť ušlechtilého. Na druhé straně nutno konstatovat, že žáci zpívali s chutí.

Přístup učitelek k žákům byl přátelský, ve sledovaných hodinách se nevyskytly žádné rušivé momenty.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou v hudební výchově hodnoceny jako průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině přírodovědných předmětů (matematika a fyzika)

Všechny zhlédnuté hodiny byly připravené a metodicky dobře zvládnuté. Vhodně volený rozsah látky, tempo jeho výkladu, snaha o střídání metod (společná práce střídaná s individuálním počítáním, práce s učebnicí), všichni učitelé mají v tomto směru dlouholeté pedagogické zkušenosti. Ve třídách s menším počtem žáků se učitelům vcelku dobře dařilo zapojovat do výkladu nové látky téměř všechny žáky. V těchto třídách lze také aplikovat i individuální přístup. V některých hodinách byly i náznaky shrnutí a hodnocení, v několika se však výklad protáhl do přestávky. Slabší stránkou byla vnější motivace v hodinách matematiky, žákům je sice sdělen cíl hodiny, ale bez vysvětlení a poukazů na jeho praktické použití. Matematika se tak pro ně stává souhrnem abstraktních v praxi málo použitelných pouček a pravidel. Ve fyzice využívá učitel zkušeností z výuky na odborném učilišti a příklady z praxe se snaží výuku oživit. Dlouholetá pedagogická zkušenost také sklouzává v některých případech k rutinnosti, kdy výklad je sice odborně bezchybný, ale žáci nejsou při něm nijak aktivováni a pouze zcela pasivně opisují z tabule. Zcela chybí zpětná vazba, jak kteří žáci např. konstrukci těžnice pochopili, žáci nemají možnost vyjádřit svůj názor, ani příležitost zažít radost ze správně vyřešené úlohy. Připojí-li se k tomu navíc časté poznámky za nepozornost, zapomínání pomůcek nebo domácích úkolů, žákům to k oblibě matematiky určitě nepřispěje. Problém zapomenutých pomůcek (např. trojúhelníků k rýsování) by se dal při tom eliminovat např. nákupem několika školních trojúhelníků, které by učitelé žákům zapůjčili.

Pro kontrolu vědomostí používají učitelé v těchto předmětech písemné testy a ústní zkoušení, v matematice se píše i písemné práce. Klasifikace při ústním zkoušení odpovídá výkonům žáků. Všichni učitelé mají dostatečný počet známek, v některých případech nejsou všechny známky zapsány v žákovských knížkách.

Komunikace mezi učiteli a žáky probíhá většinou přirozeně a bezproblémově, v některých třídách, zejména s vyšším počtem žáků, se však často část hodiny věnuje ukázkování žáků.

Česká školní inspekce hodnotí úroveň výuky v matematice a fyzice jako průměrné.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

K hodnocení výsledků vzdělávání a výchovy používá škola standardní postupy: ústní zkoušení a písemné práce. Velmi se osvědčila matematická soutěž Klokan určená žákům 4. – 9. ročníků. V posledních letech nedosáhli žáci školy výraznějšího úspěchu v předmětových soutěžích vyhlášených ministerstvem školství.

Při orientační inspekci byl sledován průběh a výsledky vzdělávání v mateřské škole, na 1. stupni a ve sledovaných skupinách předmětů na 2. stupni. V mateřské škole je zpracován třídní vzdělávací program v tematických celcích na celý školní rok, převahu však ve sledovaných hodinách tvořily řízené aktivity. Hra a spontánní činnosti byly zastoupeny minimálně. Rovněž na 1. a 2. stupni ZŠ bylo málo pozornosti věnováno rozvoji klíčových kompetencí žáků, pouze v hodinách dějepisu převažovaly dialogické metody a také zastoupení aktivních činností bylo významně vyšší.

Od poslední inspekce nedošlo v oblasti výchovně vzdělávací k výraznějším změnám, některé nedostatky přetrvávají.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v mateřské škole

Spontánní i řízené činnosti a průběhové výsledky výchovy a vzdělávání

Třídní vzdělávací program je v tematických celcích (témata a podtémata) zpracován na celý školní rok. Obsahuje vzdělávací cíle, formy a metody práce i konkrétní činnosti. Při jejich tvorbě se učitelky inspirují publikacemi „Barevné kamínky“ a „Školka plná zábavy“. Realizaci dále konkretizují v týdenních plánech. Obsah sleduje vyváženost a rovnoměrnost dětského rozvoje. Zápisy v přehledu výchovné práce dokladují plnění třídního vzdělávacího programu.

Podnětné prostředí třídy děti aktivizovalo a při činnostech bylo využito celého prostoru. V době ranního scházení byla dětem poskytnuta možnost volby hry. Vhodně volené dotazy podněcovaly dětskou představivost, fantazii, logické myšlení a vedly je k uplatňování vlastních vědomostí (př. neznámé pojmy a jejich vysvětlení). Samy k sobě se děti chovaly kamarádsky a ohleduplně, spolupracovaly. Jejich vztah k učitelce byl bezprostřední, přirozeně s ní komunikovaly a vzájemná komunikace učitelka-dítě byla v rovnováze. Děti měly dostatek časového prostoru pro vlastní jazykový projev. V nabídce tvořily převahu řízené aktivity a některé z nich do jisté míry omezovaly dětskou samostatnost (např. organizace svačiny, zařazení formy řízeného *zaměstnání*). Hra a spontánní činnosti měly minimální prostor. V průběhu dne byl zachován klasický režim dne (uplatňovaný před rokem 1989). Učitelka nevyužila motivaci jako prostředku vzbuzení a udržení zájmu dětí. Převahu tvořilo manipulační vedení. Frontální forma organizace ovlivňovala aktivitu a zaujetí dětí. Část dětí se aktivně zapojila a část dětí se projevovala naprosto pasivně. Způsob organizace negativně ovlivňoval kvalitu osobnostního rozvoje dětí, nerespektoval individuální potřebu, snižoval efektivitu průběhu výchovy a vzdělávání. Probíhající činnosti byly materiálně zajištěny. Učitelka využila metody objevování a v náznacích i metody prožitkového učení. Skupinové činnosti, které byly zařazené do závěru dopoledních aktivit, diferencovaly věkové zvláštnosti dětí. Učitelka nevyužila hodnocení individuálních vzdělávacích pokroků, průběhových výsledků, děti neměly prostor pro vlastní sebehodnocení, vyjádření vlastních pocitů. Sledovala však činnosti dětí, její vztah k nim byl kamarádský. Organizované činnosti byly zaměřeny i na opakování a procvičování získaných vědomostí.

Starší děti mají osvojenou přiměřenou míru rozumových vědomostí, pohotově reagují na podněty a získané znalosti využívají (cizokrajná zvířata, třídění zvířat do skupin). Ve sledovaných činnostech byla procvičována jemná i hrubá motorika. Dítěti s odkladem školní docházky věnují učitelky pozornost formou individuální péče (viz záznam). Dítě nastoupilo v současné době, adaptuje se, individuální plán není zatím zpracován. Záznamy o pozorování dítěte jsou vedeny pro všechny děti a jsou ověřovány jako prostředek evaluace. Učitelky zařazují do průběhu dne různé formy pohybových aktivit. Děti mají osvojeny základní pohybové dovednosti, které odpovídají jejich schopnostem i fyzickým možnostem a rády se do pohybových činností zapojují.

Sebeobslužné, pracovní a hygienické dovednosti jsou přiměřeny věku dětí. Mají osvojenou odpovídající míru kulturních, zdvořilostních a společenských návyků.

Krátkodobé sloučení školní družiny s mateřskou školou v ranních hodinách je možné, avšak vychovatelka školní družiny, která tento provoz zajišťuje, ze své pozice zaměstnance základní školy nezodpovídá za bezpečnost dětí předškolního věku a touto organizací práce je také krácen časový prostor pro realizaci programu mateřské školy. Úroveň použitých metod a forem práce ve sledovaných činnostech byla úměrná možnostem částečně kvalifikované učitelky.

Logopedickou prevencí se učitelky zaměřují na zjišťování úrovně výslovnosti dětí a spolupracují na kvalitě s odborníky i rodiči. 1x v týdnu zařazují činnosti zaměřené na grafomotoriku „Malá školička“ (pracovní listy) s respektováním věkových zvláštností dětí, individuální a hravou formou práce. Program školy vhodně obohacují prezentací na veřejnosti (besídky, průvod masek, malování velikonočních vajíček aj.)

Průběh a výsledky výchovy a vzdělávání v předškolním zařízení měly průměrnou úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Výchovné poradenství

Výchovné poradenství je svěřeno učitelce, která má několikaleté zkušenosti a získala si důvěru žáků. V plánu výchovného poradce pro letošní školní rok převažují akce, při nichž se výchovná poradkyně setkává se žáky i s jejich rodiči (pevně stanovené konzultační hodiny), sama organizuje nebo se podílí na organizaci akcí dalšího vzdělávání učitelů, veletrhu vzdělávání pro vycházející žáky, spolupracuje s dětským psychiatrem, dětskou kurátorkou, střediskem výchovné péče a pedagogicko-psychologickou poradnou. Každoročně navštěvuje s vycházejícími žáky informační středisko Úřadu práce v Ústí nad Labem, poskytuje žákům informace o předmanželské poradně, drogovém centru, sdružení Spirála apod. Rodiče integrovaných žáků informuje o možnosti ambulantní nápravy a navrhuje zařazení těchto žáků do jednotlivých tříd. Výchovná poradkyně rovněž pomáhá při řešení problémů rasové nesnášenlivosti, šikany nebo jiných výchovných problémů žáků školy.

V letošním školním roce se na škole věnuje zvýšená pozornost protidrogové prevenci, negativním vlivům v oblasti národnostních menšin a škodlivosti kouření. Pro tyto aktivity byla ustanovena koordinátorka školy.

Oblast výchovného poradenství je hodnocena jako velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Třídní knihy za školní rok 2001/2002 a školní rok 2002/2003
2. Třídní výkazy, katalogové listy), 3.A, 5.A, 7.B, 8.A, 9. ročník, I. a II. třídy (pracoviště Svatojakubská
3. Protokoly o komisionálních zkouškách za školní rok 2001/2002
4. Tematické plány hospitovaných předmětů zpracované pro školní rok 2002/2003
5. Žákovská dokumentace - náhodně kontrolované žákovské knížky, „Záznamníky školáka“, notýsky žáků, sešity a další písemnosti žáků
6. Souhrnný rozvrh učitelů a tříd pro školní rok 2002/2003
7. Záznamy z jednání metodického sdružení 1. – 3. ročníků a 4. – 5. ročníků
8. Inspekční zpráva čj. 066 401/99-5020
9. Třídní vzdělávací program pro školní rok 2002/2003
10. Vnitřní řád školy pro školní rok 2002/2003
11. Evidenční listy, docházkové listy pro školní rok 2002/2003

12. Výjimka z počtu zapisovaných dětí pro školní rok 2002/2003
13. Přehled výchovné práce pro školní rok 2002/2003
14. Záznamy o pozorování dítěte
15. Zřizovací listina Základní školy Ústí nad Labem, Nová 1432/5 (30. 5., rok nečitelný, primátor Města Ústí nad Labem)
16. Dodatek ke zřizovací listině (ved. Správy školských zařízení MmÚ, 3. 8. 2000)
17. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení (čj. 395/00/ZŠ, ŠÚ Ústí nad Labem, 28. 6. 2000)
18. Výroční zpráva za školní rok 2001/2002 ze dne 4. září 2002
19. Řád školy – pokyny pro žáky (platný od 1. 9. 2001)
20. Řád školy – pokyny pro učitele (platný od 1. 9. 2001)
21. Organizační řád školy (platný od 1. 9. 2000)

ZÁVĚR

Základní škola a mateřská škola Ústí nad Labem, Nová 1432/5 má pro výchovně vzdělávací proces průměrné personální podmínky, což je dáno především absencí odborného vedení předškolního zařízení a nízkou frekvencí systematické kontroly pedagogické činnosti. Analýza výsledků, přijímaná opatření a sledování jejich plnění ze strany vedení školy mají spíše formální charakter.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy jsou hodnoceny jednak jako průměrné v oblasti prostorové a technické, jednak jako velmi dobré v oblasti materiální.

Při výuce převažovaly řízené aktivity, málo pozornosti bylo věnováno rozvoji klíčových kompetencí žáků. Převládala frontální metoda výuky, v níž dominovala činnost učitele. Komunikace byla téměř vždy vedena od učitele k žákům. Slabší stránkou sledovaných hodin byla též vnější motivace.

Sloučení mateřské školy se základní školou, která je 5 km vzdálena, přináší problémy jak v oblasti organizace, tak vzhledem k tomu, že problematika předškolní výchovy je řediteli školy vzdálena i v oblasti odborného řízení. Prostorové podmínky jsou omezeny a technické zázemí mateřské školy neodpovídá počtu zapsaných dětí. Materiální zázemí umožňuje plnění třídního vzdělávacího programu. Systém organizace stravování omezuje naplňování psychohygienických hledisek. Děti pobývají v mateřské škole rády a zjištěné vědomosti a dovednosti odpovídají jejich věku. Tvorbou třídního vzdělávacího programu učitelky pružně reagují na změny v předškolním vzdělávání.

Realizace výchovného poradenství na škole je hodnocena jako velmi dobrá.

Na prvním i druhém stupni nedošlo k významnějšímu posunu v úrovni výchovně vzdělávacího procesu od poslední inspekční návštěvy. Zlepšilo se materiálně technické zázemí (vybavení tříd novým nábytkem a žaluziemi, nákup některých tabelárních pomůcek, možnost práce na PC apod.).

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PhDr. Zdeněk Frélich	Zdeněk Frélich, v. r. .
Členové týmu	Marta Dolinská	Marta Dolinská, v. r.
	Hana Fenclová	Hana Fenclová, v. r.
	Ing. Josef Chvosta	Josef Chvosta, v. r.

V Mostě dne 29. května 2003

Přílohy

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 13. 6. 2003

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
Titul, jméno a příjmení	

Mgr. Jiří Faistauer

Faistauer, v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Nelze hodnotit	—
Nebylo hodnoceno	—

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	27.6.2003	064 91/03
Zřizovatel	27.6.2003	064 92/03
Rada školy	---	---

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
	----	Připomínky nebyly podány